

RØDOVRE KOMMUNE

KOMMUNALT BEREDSKAB

Forebyggelse og håndtering af vold
og overgreb mod børn og unge

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Formål – hvad er planen til for?	3
Målgruppe – hvem er planen til?	3
Lovgrundlag – hvad siger loven?	4
Definitioner – hvad er vold og overgreb mod børn og unge?	5
Særligt udsatte børn og unge	7
Handleveje – hvor meget ved du?	9
Tidlig opsporing – hjælp barnet i tide	10
Sådan forebygger vi vold og overgreb	11
Etik – respekt for børn og familier	12
Underretningspligt – sådan hjælper du barnet bedst muligt	14
Handleveje – ved mistanke og konkret viden	16
A: Mistanke/viden i forhold til forældre eller stedforældre	17
B: Mistanke/viden i forhold til anden voksen i barnets perifære netværk	19
C: Mistanke/viden i forhold til en ansat	21
D: Mistanke/viden i forhold til et andet barn under 15 år	23
Efter: Opfølgning og fremtiden	25
Samarbejde med Børnehus Hovedstaden	26
Pressehåndtering	27
Kontaktoplysninger	28

Indledning

Formål – hvad er planen til for?

Formålet med denne plan er at hjælpe dig som fagperson i Rødovre Kommune med at forebygge, opdage og reagere, hvis et barn eller en ung under 18 år udsættes for vold eller seksuelle overgreb.

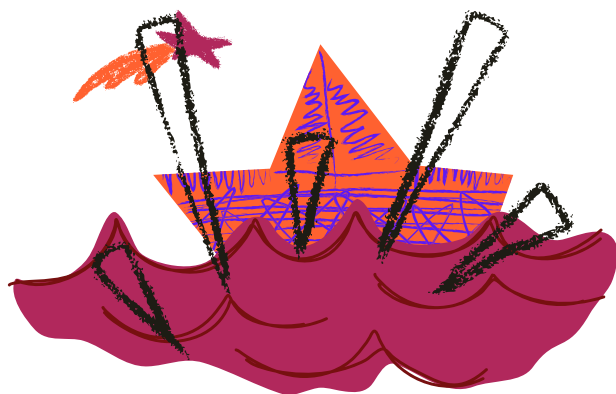
I planen finder du klare og letforståelige vejledninger, så du præcist ved, hvordan du skal handle, hvis du bliver bekymret, får mistanke eller har konkret viden om overgreb.

Vi voksne har et særligt ansvar for at beskytte børnene, reagere tidligt og sikre, at de får den hjælp, de har brug for. Når alle ved, hvordan de skal handle, skaber det både tryghed for børnene og sikkerhed for dig og dine kolleger i hverdagen.

Målgruppe – hvem er planen til?

Denne beredskabsplan er til dig, der arbejder professionelt med børn og unge under 18 år i Rødovre Kommune. Det betyder fx, at du kan være leder eller medarbejder i en dagpleje, et dagtilbud, en skole, en SFO, en byggelegeplads, en klub eller et dagbehandlingstilbud. Måske er du sundhedsplejerske eller ansat på Pædagogisk Udviklingscenter (PUC). Måske arbejder du i Familieområdet, i den kommunale tandpleje eller som SSP-konsulent – eller måske er du plejefamilie.

Kort sagt: Hvis du i dit daglige arbejde møder børn og unge, er denne plan vigtig for dig. Alle i Rødovre Kommune, der har kontakt med børn og unge, skal kende planen og bruge den.

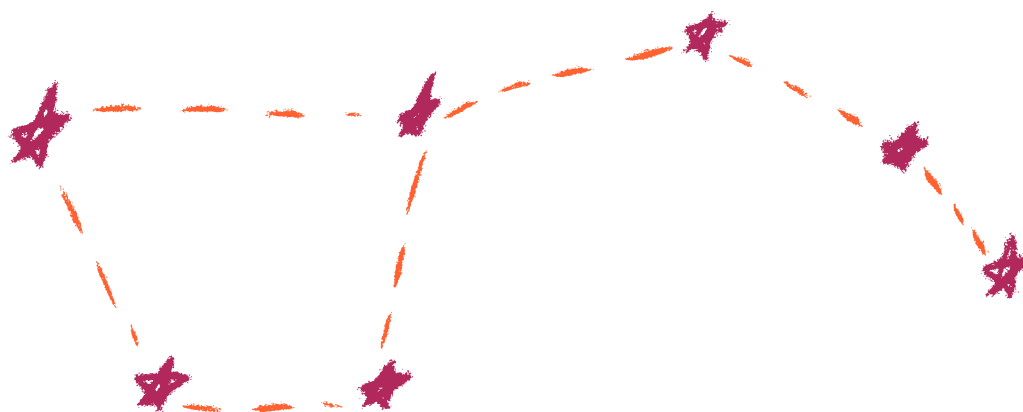
Lovgrundlag – hvad siger loven?

Alle kommuner skal ifølge loven have en skriftlig beredskabsplan, som hjælper med at forebygge, opdage og håndtere sager om vold eller seksuelle overgreb mod børn og unge. Det står i Barnets Lov § 15, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen i Rødovre Kommune har derfor vedtaget denne plan, som offentliggøres og bliver opdateret løbende – mindst hvert fjerde år. Loven siger også, at du som fagperson har pligt til at underrette kommunen, hvis du er bekymret for, at et barn eller en ung bliver udsat for overgreb.

Denne plan er udarbejdet med udgangspunkt i lovgivningen og inspiration fra Social- og Boligstyrelsens vejledninger (Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn) samt erfaringer fra andre kommuner. Planen bygger også på FN's Børnekonvention, som beskriver børns ret til at blive beskyttet mod vold og overgreb.

I det næste afsnit finder du definitioner af vigtige begreber. Herefter kan du læse om børn i særligt udsatte situationer, få viden om tidlig opsporing og forebyggelse, lære om etik i arbejdet med familier, få klare retningslinjer for underretningspligten og konkrete handlevejledninger. Til sidst finder du praktisk information om pressehåndtering og kontaktoplysninger.

Definitioner

- hvad er vold og overgreb mod børn og unge?

Definitionerne bygger på viden og begreber, som er anvendt af Videnscenter for Sociale Indsatser ved Vold og Seksuelle Overgreb mod Børn (SISO).

Fysisk vold

Handlinger, hvor en forælder, omsorgsperson eller anden person påfører et barn smerte eller fysisk skade. Det kan fx være slag, spark, rusken, kvælningsforsøg, brændemærkning eller andre overgreb, som ofte efterlader mærker eller skader på kroppen. Fysisk vold bringer barnets sundhed og udvikling i fare og krænker dets integritet.

Psykisk vold

Gentagne mønstre af nedværdigende eller skræmmende behandling, som ødelægger barnets selvværd. Det kan fx være trusler, ydmygelser, isolation, kontrol eller at barnet får at vide, at det er uønsket eller værdiløst. Psykisk vold kan udøves verbalt eller gennem handlinger, fx ved at ignorere eller afvise barnet, og kan medføre alvorlig skade på barnets trivsel og udvikling.

Seksuelle overgreb

Et seksuelt overgreb indebærer, at en voksen eller en ung misbruger sin magt, ansvar eller tillid til at inddrage et barn i seksuelle aktiviteter. Barnet presses eller lokkes til noget seksuelt, det ikke forstår eller ikke vil, og det krænker barnets grænser. Seksuelle overgreb omfatter alt fra blufærdighedskrænkelser (uønsket berøring, blotteri, voyeurisme) til voldtægt eller andre seksuelle handlinger med eller foran barnet. Overgrebene skader barnets psykiske sundhed, udvikling, evne til at have tillid til andre og barnets eget selvbillede. Incest (overgreb begået af familiemedlemmer) og grooming (at opbygge en fortrolighed med barnet med henblik på overgreb) hører også under denne kategori.

Digitale overgreb

Krænkelser, der sker via digitale medier som telefon, internet eller sociale medier. Det kan fx være, at nogen truer eller tvinger et barn til noget seksuelt online, deler krænkende billeder/videoer af barnet uden samtykke eller chikanerer barnet digitalt. Også seksuelle krænkelser på nettet (fx uønskede seksuelle beskeder eller grooming i chats) og digital vold (fx overvågning eller kontrol gennem digitale midler) falder ind under dette. Digitale overgreb kan være lige så skadelige som fysiske og skal tages lige så alvorligt.

Materiel vold

Ødelæggelse af barnets ejendele eller legetøj som led i at straffe eller skræmme barnet. Hvis en omsorgsperson eksempelvis smadrer ting, der betyder noget for barnet, for at intimidere det, er det en form for psykisk vold.

At overvære vold

Det at være vidne til vold i hjemmet er også skadeligt. Et barn, der ser, hører eller fornemmer vold mellem andre (fx mellem forældre eller mod søskende), udsættes for en form for psykisk vold ved at overvære det. Barnet lever i konstant utryghed, hvilket kan give samme negative konsekvenser som direkte vold mod barnet.

Bemærk: Omsorgssvigt og vanrøgt (groft forsømmelse af barnets basale behov) er også alvorlige overgreb, men fokus i denne plan er på aktiv vold (fysisk/psykisk) og seksuelle overgreb. Ofte overlapper de forskellige former for overgreb – fx oplever mange børn, der udsættes for fysisk vold, også psykisk vold. Alle former for vold og overgreb er uacceptable og er omfattet af beredskabet.

Særligt udsatte børn og unge

Alle børn kan potentielt blive ofre for vold eller seksuelle overgreb, men erfaringer og forskning viser, at nogle grupper af børn og unge er mere udsatte end andre. Som fagperson skal du være opmærksom på, at der er en række faktorer, der kan øge et barns sårbarhed og risiko:

Ustabile eller utrygge familieforhold

Børn der vokser op under kaotiske forhold præget af fx vold i hjemmet eller misbrug (alkohol/stof) hos forældrene har forhøjet risiko. Når der er vold eller misbrug i hjemmet, er der ofte mindre overskud til at beskytte barnet, og barnet vænner sig måske til en skadelig "normalitet".

Omsorgssvigt og traumer

Børn der oplever vanrøgt, gentagne svigt eller belastende oplevelser i familien (fx alvorlig sygdom eller dødsfald hos nærtstående) bliver ekstra sårbare. De har måske ikke et stærkt netværk eller stabile voksne omkring sig og kan derfor lettere udnyttes af andre.

Social isolation

Mobning i skole/institution eller generel ensomhed kan gøre et barn mere udsat. Børn uden tætte venner eller med få voksne fortrolige kan have sværere ved at fortælle, hvis noget er galt. Personer med onde hensigter kan også udnytte deres behov for opmærksomhed og accept.

Hyppige skift og en ustabil hverdag

Mange skoleskift eller flytninger, og generelt mangel på kontinuitet i barnets liv, kan øge sårbarheden. Børn som konstant skal falde til nye steder, kan blive isolerede eller oversete, og advarselstegn kan lettere blive overset af skiftende voksne omkring dem.

Anbringelse uden for hjemmet

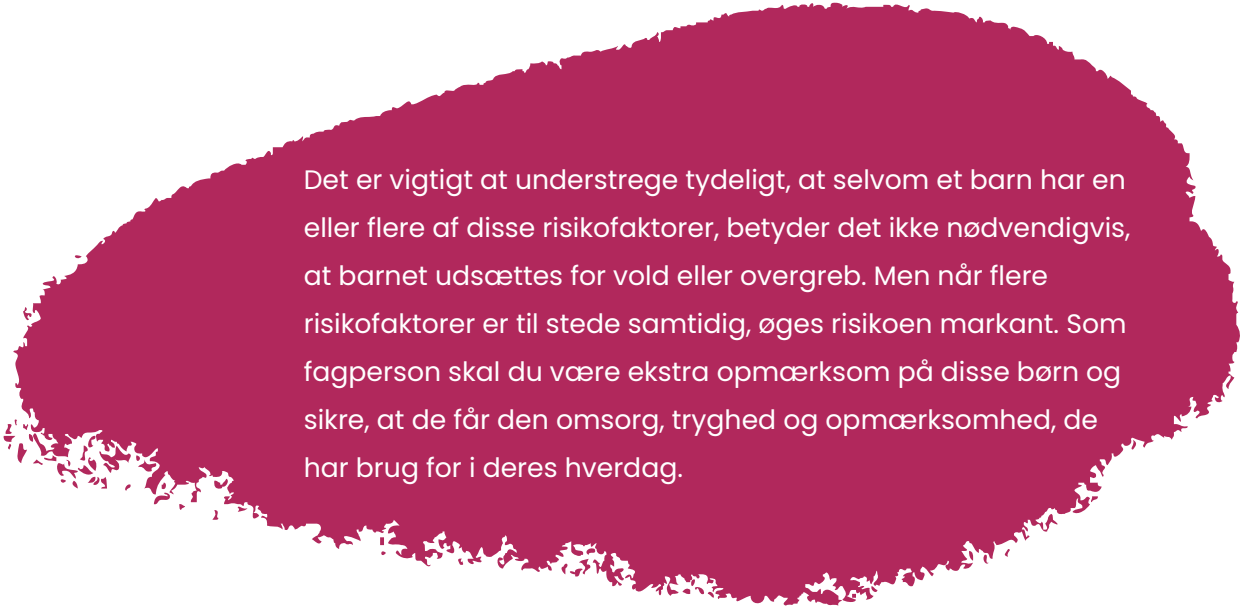
Børn og unge, der er anbragt i fx plejefamilie eller institution, har ofte forudgående svære oplevelser og kan være traumatiserede. De kan mangle stabile primære omsorgspersoner og er derfor i en ekstra udsat position. Deres historie kan også tiltrække krænker, som udnytter deres sårbarhed.

Handicap eller særlige behov

Børn med fysiske eller psykiske handicap er overrepræsenteret blandt ofre for overgreb. De kan have behov for hjælp til personlig pleje, hvilket gør det sværere at opretholde privatliv og grænser. Derudover kan det være sværere for dem at kommunikere, hvad der foregår, eller at blive troet på. Det kræver ekstra opmærksomhed fra fagpersoner at tolke deres signaler korrekt og sikre, at berøring i omsorgssituationer ikke opleves krænkende.

Egen risikoadfærd eller sårbarhed

Børn som allerede udviser mistrivsel, fx er selvskadende eller har anden problematisk adfærd, kan være i højrisiko. Dels kan deres adfærd udspringe af tidligere overgreb, dels kan deres sårbarhed udnyttes af overgrebspersoner. Teenagere, der fx eksperimenterer med grænser, alkohol eller seksualitet, kan tiltrække krænkeres opmærksomhed og mangle voksne at betro sig til.

Det er vigtigt at understrege tydeligt, at selvom et barn har en eller flere af disse risikofaktorer, betyder det ikke nødvendigvis, at barnet udsættes for vold eller overgreb. Men når flere risikofaktorer er til stede samtidig, øges risikoen markant. Som fagperson skal du være ekstra opmærksom på disse børn og sikre, at de får den omsorg, tryghed og opmærksomhed, de har brug for i deres hverdag.

Handleveje

– hvor meget ved du?

**Er du i tvivl?
Kontakt straks**

**Familieområdet:
36 37 74 11
f10115@rk.dk**

Vi skelner mellem tre grader af viden. Graden af viden har betydning for, hvordan du som fagperson skal handle, når du får kendskab til – eller mistanke om – vold eller seksuelle overgreb mod børn og unge:

1. grad: Bekymring

En bekymring er en diffus fornemmelse af, at der er noget galt med et barn eller i dets familie. Det betyder, at du ikke har konkret viden om en specifik handling begået af en bestemt person. En bekymring bør i første omgang føre til observation af barnet/den unge over en periode og eventuelt en samtale med forældrene – medmindre bekymringen handler om, at forældrene begår overgreb (fysisk, psykisk eller seksuelt) mod barnet/den unge. Som medarbejder skal du drøfte din bekymring med din leder og aftale nærmere observation af barnet og evt. en samtale med forældrene.

2. grad: Mistanke

En mistanke er mere konkret end en bekymring. Det handler fx om, at barnet eller den unge kan have været udsat for en seksuel grænseoverskridende adfærd eller en fysisk eller psykisk voldelig handling fra en voksen eller et andet barn. Mistanken kan opstå ud fra observationer af barnets adfærd, barnets egne udsagn om hændelser, oplysninger fra andre eller noget, du selv har set eller hørt. Som medarbejder skal du drøfte mistanken med din leder. Der skal udarbejdes en underretning. Du kan få sparring og vejledning hos Familieområdets Visitation.

3. grad: Viden

Viden betyder, at det står klart, at barnet har været udsat for en konkret handling – fx fysisk, psykisk eller seksuelt overgreb – begået af én eller flere personer. Denne viden kan komme fra barnet selv, fra en tilståelse, eller fra en troværdig kilde med førstehåndsuplysninger om overgrebet. Som medarbejder skal du drøfte din viden med din leder. Der skal udarbejdes en underretning.

Tidlig opsporing

– hjælp barnet i tide

Tidlig opsporing handler om at opdage tegn på mistrivsel hos børn og unge, før problemerne vokser sig store. Jo før vi reagerer, desto bedre kan vi hjælpe barnet og familien.

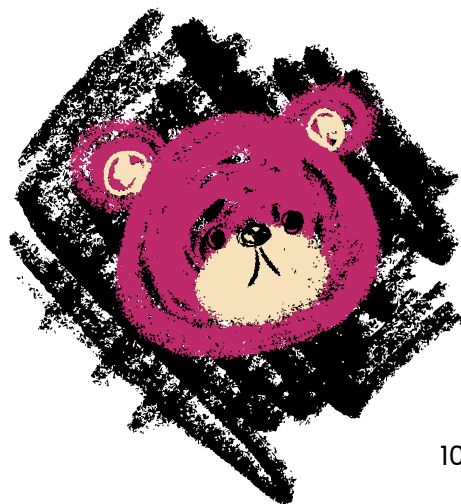
Det kan skyldes vold eller seksuelle overgreb, men der kan også ligge andre belastninger bag mistrivsel. Måske oplever barnet omsorgssvigt eller traumer i familien, social isolation eller hyppige skift i hverdagen, som gør barnet ekstra sårbart. Når flere risikofaktorer optræder samtidigt, kræver det ekstra opmærksomhed, omsorg og tryk omkring barnet i hverdagen.

En særlig opmærksomhed skal være rettet mod digitale krænkelser. Mange overgreb begynder med, at en voksen via nettet opbygger en relation til barnet (grooming). Her er det vigtigt at være ekstra opmærksom på barnets digitale adfærd.

Vold og seksuelle overgreb er ofte forbundet med tavshed og hemmeligholdelse, og netop derfor kan de være svære at opdage tidligt. Som fagperson er det sjældent muligt at få be- eller afkræftet en mistanke med det samme, men din rolle er afgørende. Barnet har brug for, at nogen reagerer, lytter og handler på de små tegn.

Er du bekymret for et barn eller en ung, skal du ikke stå alene med din tvivl. Drøft din bekymring med en kollega eller din leder, og kontakt eventuelt Familieområdets Visitation. Her kan du få anonym rådgivning og sparring om situationen.

Når vi reagerer tidligt, kan vi forebygge, at problemerne vokser sig større. I næste afsnit finder du nogle spørgsmål, som I kan drøfte i personalegruppen. De kan hjælpe jer med at skabe en kultur, hvor I opdager mistrivsel tidligt og sammen sørger for et trygt miljø for børn og unge i hverdagen.

Sådan forebygger vi vold og overgreb

Det vigtigste, vi kan gøre for at beskytte børn og unge mod vold og seksuelle overgreb, er at forebygge, at det sker. I Rødovre Kommune handler forebyggelse ikke kun om regler og procedurer – det handler først og fremmest om kultur: hvordan vi er sammen med børnene/de unge, hvordan vi taler med hinanden som kolleger, og hvordan vi samarbejder med forældrene.

Tryghed skabes, når børn og unge bliver mødt med respekt og nærvær – og når de voksne omkring dem tør tale åbent om grænser, ansvar og faglig tvivl. Det er i hverdagen, at vi forebygger overgreb: i samværet, i samtalerne og i måden, vi reagerer på vores fornemmelser.

Som fagperson er det vigtigt, at du både kender beredskabsplanen og tør stille spørgsmål, hvis du er i tvivl. Det kan fx være spørgsmål som:

- "Hvordan arbejder vi egentlig med grænser her hos os – både børns og voksnes?"
- "Hvad gør vi, hvis vi ser noget, der bekymrer os?"
- "Hvordan taler vi om de svære ting i personalegruppen – og hvornår?"

Forebyggelse begynder også ved ansættelsen. Det er vigtigt, at nye medarbejdere bliver introduceret til jeres fælles værdier, omgangsformer og konkrete retningslinjer. Det kan fx handle om, hvordan I forholder jer til fysisk kontakt, ene-situationer og brug af digitale medier. Et godt sted at starte kan være en åben snak i personalegruppen:

- Hvordan viser vi vores omsorg i hverdagen – og hvordan sikrer vi, at den altid sker på børnenes præmisser?
- Hvordan sørger vi for, at børn ved, at de kan sige til og fra?
- Hvad gør vi, hvis vi bliver i tvivl om noget, en kollega gør eller siger?

Forebyggelse handler også om samarbejdet med forældrene. Når de oplever en tydelig og åben kultur, hvor grænser og tryghed er en del af hverdagen, styrker det tilliden og gør det lettere at tage de svære samtaler, hvis der opstår en bekymring.

Selvom vi gør os umage med at forebygge, kan mistanker opstå. Derfor er det afgørende, at vi som fagpersoner ved, hvordan vi møder børn, unge og familier med respekt – også når det er svært. Det handler det næste afsnit om.

Etik

– respekt for børn og familier

Når der opstår en bekymring for, om et barn eller en ung har været udsat for vold eller seksuelle overgreb, er det en meget følsom situation for alle involverede. Det stiller store krav til os som fagpersoner – både menneskeligt og professionelt.

Etik handler i bund og grund om at behandle alle ordentligt – især når det er svært og følsomt. Det betyder, at vi skal møde både barnet og familien med respekt, empati og ordentlighed. Når vi sætter barnets trivsel først og kommunikerer åbent og respektfuldt, skaber vi et trygt forløb for alle parter.

Herunder finder du en række anbefalinger til, hvordan du kan arbejde etisk og omsorgsfuldt, når du står midt i en sag, der kræver særlig opmærksomhed:

Sæt altid barnets perspektiv først

Som fagperson skal du altid tage udgangspunkt i barnets behov og følelser. Lyt opmærksomt og tag barnets fortælling alvorligt. Vis barnet, at det var rigtigt og godt, at det betroede dig sin oplevelse. Tal roligt og tydeligt – og undgå at love barnet noget, du ikke med sikkerhed kan holde. Husk, at det ikke er din opgave at afhøre barnet i detaljer. Din opgave er at skabe tryghed, så barnet føler sig hørt og forstået. Spørg evt. barnet, hvem det er trygt ved at tale med, eller om der er noget, det er særligt bekymret for lige nu. Hvis barnet er 10 år eller ældre, har det ret til at blive informeret og hørt om, hvad der skal ske videre. Gør det enkelt og tydeligt for barnet, hvad næste skridt er, og fortæl, at barnet bliver inddraget så meget som muligt.

Respektfuldt samarbejde med forældrene

Som udgangspunkt er det vigtigt at samarbejde åbent med barnets forældre, så længe de ikke selv er under mistanke. Det betyder, at du hurtigst muligt skal tage en snak med dem, hvis du bliver bekymret for deres barn. Forklar roligt og respektfuldt, hvad din bekymring går på, og hvad der kommer til at ske nu – fx at du skriver en underretning til kommunen. Husk, at samtalen kan være svær for forældrene. Det er vigtigt, at du ikke kommer med anklager eller gisninger, men holder dig til konkrete fakta og observationer. Fortæl også forældrene, hvordan de bedst kan støtte deres barn. Hvis forældrene selv er under mistanke, må du **ikke** informere dem. I sådanne tilfælde skal du afvente, at myndighederne vurderer, hvornår og hvordan forældrene skal involveres. Barnets sikkerhed kommer altid først.

Værdighed, fortrolighed og støtte

Alle involverede i sagen skal behandles med respekt og værdighed – også selvom situationen er svær. Sørg for, at oplysninger om barnet og familien behandles fortroligt. Del kun informationer med dem, der har direkte brug for dem – fx din leder eller relevante myndigheder. Undgå at tale om sagen med kollegaer, der ikke behøver kende detaljerne. Familien vil ofte have brug for støtte, når en sag starter. Familieområdet kan tilbyde krisehjælp, psykologhjælp eller andre relevante tilbud. Husk også at inddrage en tolk, hvis der er sprogbarrierer.

Behandling af mistænkte personer

Hvis en ansat eller en anden person er under mistanke, gælder princippet om, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Kommunen har både ansvaret for at beskytte barnet og for at sikre, at den mistænkte behandles ordentligt og respektfuldt. Ingen må udsættes for at blive dømt på forhånd eller unødigt mistænkeliggørelse. Som medarbejder er det vigtigt at undgå sladder og rygter om den mistænkte person. Hold fokus på at handle professionelt og lad ledelsen håndtere kontakten med den mistænkte.

Bemærk: Forældre og børn over 15 år har ret til at læse underretningen og komme med deres perspektiv. Spørg gerne forældrene om samtykke til underretningen, hvis det er muligt – men husk: du skal altid underrette, også selvom du ikke får samtykke

Underretningspligt

– sådan hjælper du barnet bedst muligt

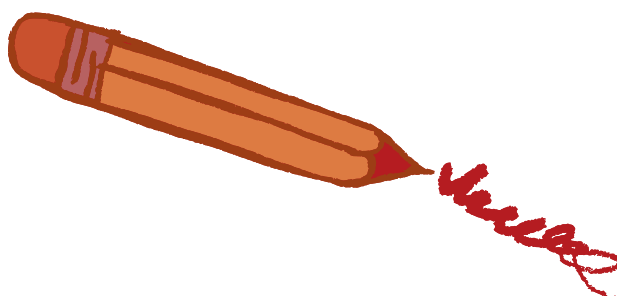
Som medarbejder i Rødovre Kommune har du en skærpet underretningspligt. Det betyder, at du har pligt til at reagere med det samme, når du har mistanke eller viden om vold, seksuelle overgreb eller alvorlig omsorgssvigt hos et barn. Du behøver ikke være helt sikker – hvis din intuition fortæller dig, at noget ikke er, som det skal være, skal du underrette. Din underretningspligt gælder, selv hvis din leder er uenig. Du kan selvfølgelig altid få hjælp af din leder, men hvis I ikke er enige, skal du alligevel handle på din bekymring. Dit ansvar er personligt.

Hvordan udarbejder du en underretning?

Når du underretter kommunen, skal du skrive præcist, hvad du har set eller hørt. Jo mere konkret du beskriver din bekymring, jo hurtigere kan barnet få hjælp. En god underretning indeholder:

- Barnets navn, alder og adresse – så kommunen ved, hvem sagen handler om.
- Din bekymring – skriv helt konkret, hvad barnet har sagt eller gjort, eller hvad du har observeret. Undgå at tolke eller gætte. Brug barnets egne ord, hvis det er muligt.
- Baggrundsoplysninger – har familien tidligere været i kontakt med kommunen, eller har barnet særlige udfordringer? Tag kun relevante fakta med.
- Dine kontaktoplysninger – dit navn, stilling, arbejdssted og telefonnummer, så kommunen kan kontakte dig for at høre nærmere.

I Rødovre Kommune findes der et standard-underretningsskema, som du skal bruge. Det hjælper dig med at huske alle vigtige oplysninger. Du finder skemaet på intranettet eller hos din leder.

Hvornår skal du underrette?

Hvis sagen er akut, skal du handle med det samme. Akut betyder, at barnet er i umiddelbar fare, eller at du har konkret viden om alvorlige overgreb. I akut alvorlige situationer skal du ringe straks til Familieområdet på telefon 36 37 74 11.

Åbningstider: Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00; Torsdag kl. 8.00–18.00; Fredag kl. 08.00–14.00.

Hvis det er uden for åbningstiden, ringer du til Københavns Vestegns Politi på telefon 43 86 14 48, som kontakter kommunens døgnvagt. Bagefter skal du altid sende en skriftlig underretning.

I mindre akutte (men stadig alvorlige) situationer sender du en skriftlig underretning samme dag til Familieområdets underretningspostkasse f10115@rk.dk. Sørg for at få en bekræftelse på, at underretningen er modtaget.

Skal forældrene inddrages?

Som udgangspunkt er det godt at tale åbent med forældrene om din bekymring, så I sammen kan hjælpe barnet bedst muligt. Afhold et møde, hvor du fortæller dem, at du skriver en underretning for at sikre, at barnet får hjælp. Men hvis du har mistanke om, at forældrene selv er involverede i overgreb eller kan skade barnet yderligere, skal du ikke orientere dem, før du har talt med Familieområdet.

Hvad sker der efter underretningen?

Når Familieområdet modtager din underretning, vurderer de sagen inden for 24 timer og beslutter, hvordan barnet bedst kan hjælpes. Du får svar fra kommunen inden for seks hverdage om, hvad der bliver gjort med din underretning, og hvad der skal ske fremadrettet.

Er du i tvivl?

Hvis du er i tvivl, kan du altid kontakte Familieområdet for anonym rådgivning og sparring. De kan hjælpe dig med at vurdere, om din bekymring er alvorlig nok til en underretning.

Husk: det er altid bedre at underrette én gang for meget end én gang for lidt. Kommunen vil hellere hjælpe for tidligt end for sent. Når du underretter hurtigt og tydeligt, hjælper du med at sikre, at ingen børn eller unge overses.

Handleveje

– ved mistanke og konkret viden

Hvordan I skal håndtere en bekymring, mistanke eller viden om overgreb, bestemmes af hvem mistanken rettes imod:

- A** En eller begge forældre/stedforældre
- B** Andre i barnets/den unges netværk eller en ukendt
- C** En ansat
- D** Et andet barn/ung under 15 år

Kontakt

Familieområdet
36 37 74 11
f10115@rk.dk

Mistanke/viden i forhold til forældre eller stedforældre

Hvad gør du som medarbejder?

- Tal ikke med forældrene/stedforældrene (eller andre i barnets nære netværk) om mistanken. Dette skal undgås for ikke at påvirke barnet, før der kan gennemføres en børnesamtale og eventuel efterforskning.
- Drøft og afklar eventuelt din mistanke med en kollega, der også kender barnet, så du ikke står alene med bekymringen.
- Orientér og involvér din leder om mistanken – eller nærmeste tilgængelige leder, hvis din egen leder ikke er til stede. Vent ikke på, at din normale leder kommer tilbage fra fravær.
- Nedskriv præcis hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser der ligger til grund for mistanken. Undgå at tolke eller komme med egne forklaringer – hold dig til det, du har set eller barnet har fortalt.
- Hvis mistanken er rejst af en pårørende eller andre, nedskriv vedkommendes beskrivelse af mistanken, gerne med personens egne ord. Igen: undgå at fortolke.
- Vis omsorg for barnet/den unge og lyt, hvis barnet vil betro sig – men spørg ikke ind til detaljer om det mulige overgreb. Det er ikke din opgave at udrede sagens detaljer (det tager politiet/Børnehuset sig af).
- Del ikke din mistanke eller viden med nogen, der ikke er involveret i sagen (kolleger, venner etc.). Overhold tavshedspligten nøje.

Fremskudt børnesamtale ved mistanke mod forældre:

Hvis mistanken handler om vold eller overgreb fra barnets forældre eller stedforældre, skal barnet som udgangspunkt til en fremskudt børnesamtale. Samtalen foregår typisk i barnets skole eller dagtilbud – uden forældrenes samtykke og uden deres tilstedeværelse. Det er Familieområdet, der planlægger samtalen i samarbejde med politiet og Børnehus Hovedstaden. Institutionen skal stille en tryk voksen til rådighed som bisidder – gerne en, barnet kender godt.

Hvad gør du som leder?

- Tal ikke med forældrene/stedforældrene (eller andre i barnets nære netværk) om mistanken, af samme grund som ovenfor: Barnet må ikke påvirkes forud for en børnesamtale og eventuel straffesag.
- Vurder oplysningerne fra din medarbejder. Overvej, om det, du har fået at vide, umiddelbart giver anledning til en underretning til kommunen. Hvis du er i tvivl, så kontakt Familieområdet for rådgivning om, hvorvidt der skal udarbejdes en underretning.
- Som leder er du ansvarlig for håndtering af mistanken og for at sende en underretning til Familieområdet på f10115@rk.dk (Visitationen).
- Uden for åbningstiden skal du kontakte Københavns Vestegns Politi på 43 86 14 48. Politiet kontakter kommunens døgnvagt, som tager over akut.
- Orientér din medarbejder om, hvorvidt de videregive oplysninger har ført til en underretning. Hvis du vurderer ikke at underrette, skal du gøre det klart for medarbejderen, at vedkommende stadig har ret og pligt til at bruge sin personlige underretningspligt, hvis medarbejderen fortsat mener, at der bør underrettes. (Medarbejderen må altså gerne selv underrette alligevel).
- Både den underrettende leder og medarbejder kan efterfølgende blive bedt om at uddybe underretningen for myndighederne. Forbered jer på at forklare bekymringen/mistanken nærmere.
- Støt din medarbejder i at håndtere situationen i den tid, der går, mens Familieområdet undersøger sagen. Det kan være en følelsesmæssigt svær periode.
- Fasthold en normal hverdag for barnet eller den unge med tryghed og forudsigelighed i institutionen. Vær tilgængelig for barnet med omsorg og lydhørhed, som I plejer.
- Tal ikke om mistanken eller viden med andre end dem, der er involveret i sagen.

I AKUTTE TILFÆLDE

Kan du ikke få fat på din leder, så ring til:

Familieområdet
36 37 74 11

POLITI – KØBENHAVNS VESTEGNS

Døgnåbent
43 86 14 48 eller
114

Åbningstider:

Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00

Torsdag kl. 8.00–18.00

Fredag kl. 8.00–14.00

Mistanke/viden i forhold til anden voksen i barnets perifære netværk

Hvad gør du som medarbejder?

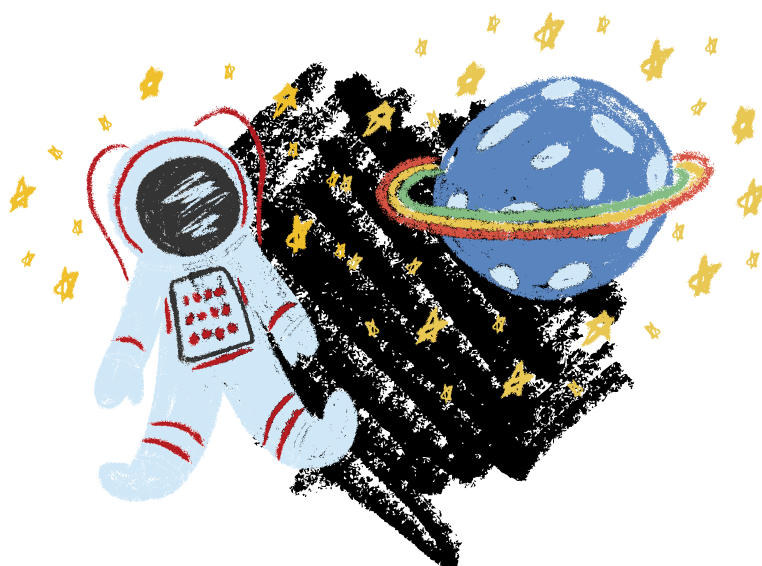
- Drøft og afklar eventuelt din mistanke med en kollega, der også kender barnet, så du får et sekundært blik på situationen.
- Orienter og involvér din leder om mistanken – eller en anden leder, hvis din egen ikke er til stede. Vent ikke på din faste leder.
- Nedskriv hvilke observationer, reaktioner og hændelser der ligger til grund for mistanken. Hold dig til det sette og hørte; undgå tolkninger.
- Hvis mistanken er rejst af en pårørende eller andre, nedskriv vedkommendes beskrivelse af mistanken så præcist som muligt (gerne med personens egne ord). Undgå igen at tolke.
- Vis omsorg for barnet/den unge og lyt, men lad være med at udspørge om detaljer vedrørende det mulige overgreb.
- Del ikke mistanken eller din viden med personer, der ikke er involveret i sagen. Tavshedspligten gælder.

Hvad gør du som leder?

- Vurder de oplysninger, du har fået fra medarbejderen. Giver de umiddelbart grundlag for en underretning til kommunen? Hvis du er i tvivl, så kontakt Familieområdet og bed om vejledning – både i forhold til underretning og om forældrene skal involveres før underretningen.
- Som leder er du ansvarlig for at håndtere mistanken og for at sende en underretning til Familieområdet (Visitation) på f10115@rk.dk.
- Du skal drøfte sagen med barnets forældre, inden der sendes en underretning i denne type sager (da forældrene ikke mistænkes i dette scenarie).
- Uden for åbningstiden kontaktes Københavns Vestegns Politi på 43 86 14 48. Politiet kontakter herefter kommunens døgnvagt.

- Orientér medarbejderen om, hvorvidt der er sendt en underretning. Hvis ikke, så mind medarbejderen om, at vedkommende fortsat skal bruge sin egen underretningspligt, hvis han/hun stadig mener, der bør underrettes.
- Som underrettende leder/medarbejder kan I blive bedt om at uddybe underretningen yderligere over for myndighederne.
- Støt din medarbejder i at kunne rumme sagen i den periode, hvor kommunen undersøger sagen.
- Tal ikke om mistanken eller viden med andre, der ikke er involveret.
- Fasthold en normal hverdag for barnet/den unge med tryghed og forudsigelighed. Lyt og giv omsorg, som I plejer.

I AKUTTE TILFÆLDE

Kan du ikke få fat på din leder, så ring til:

**Familieområdet
36 37 74 11**

POLITI – KØBENHAVNS VESTEGNS

**Døgnåbent
43 86 14 48 eller 114**

Åbningstider:

Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00

Torsdag kl. 8.00–18.00

Fredag kl. 8.00–14.00

Mistanke/viden i forhold til en ansat

Hvad gør du som medarbejder?

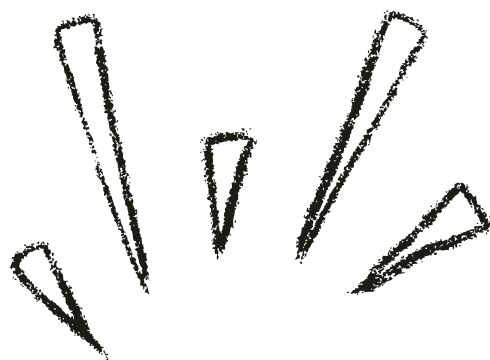
- Notér alle relevante hændelser, observationer og hvad der gøres i forhold til mistanken. Hav skriftligt styr på forløbet fra start.
- Hvis det er forældre, der kommer til dig med en bekymring eller mistanke om overgreb/vold mod deres barn (begået af en medarbejder), så bed forældrene om at skrive ned, hvad barnet fortæller dem. Deres notater kan blive vigtige senere.
- Kontakt din leder – og kun din leder, hvis du mistænker eller har viden om, at en anden ansat begår overgreb eller vold. Det er afgørende, at du ikke involverer den kollega, mistanken retter sig imod. Husk desuden din tavshedspligt – du må ikke tale med andre om mistanken.
- Hvis din mistanke eller viden retter sig mod din egen leder, skal du gå et trin op: Kontakt din leders leder (fx områdelederen eller skolechefen), som har ansvar for at inddrage HR-afdelingen.
- Vis omsorg for barnet/den unge og vær en tryk voksen, men lad politiet/Børnehuset om at udspørge barnet – spørg ikke selv ind til detaljer.
- Del ikke din mistanke eller viden med nogen uden for den formelle håndtering af sagen. Tavshedspligten er skærpet i personalerelaterede sager.

Hvad gør du som leder?

- Vurder alvoren af de oplysninger (skriftlige og mundtlige), du har modtaget fra medarbejdere, forældre eller andre. Kontakt din områdeleder og/eller centerchef for at koordinere det videre forløb – herunder om der er grundlag for en politianmeldelse.
- Udarbejd omgående et notat om henvendelsen og mistanken, samt hvad der allerede er foretaget i sagen.
- Har du konkret viden om vold eller seksuelt overgreb begået af en ansat, er du som leder ansvarlig for at håndtere mistanken straks og for at sende en underretning til Familieområdet på f10115@rk.dk. (Underretningsblanket og vejledning til udfyldelse findes på kommunens intranet.)
- Uden for åbningstiden kontaktes Københavns Vestegns Politi på 43 86 14 48 eller 114 (døgndøgnvagt). Politiet kontakter Rødovre Kommunes døgnvagt.

- Da der er tale om en personalesag, skal du – i samarbejde med områdeleder/centerchef – koordinere det videre forløb med HR (personalejuristen).
- Du skal drøfte sagen med barnets forældre om mistanken mod en ansat, der har med deres barn at gøre. Da det er en personalesag, skal du – sammen med områdeleder, centerchef og HR – vurdere om, hvornår og hvordan det er relevant at orientere øvrige ansatte, de andre forældre, bestyrelsen mv. Orientering af forældrene skal desuden koordineres med politiet og Familieområdet, så det sker på det rigtige tidspunkt.
- Der er skærpet tavshedspligt omkring den mistænkte medarbejder og hele sagen. Ingen unødige oplysninger må deles.
- Fasthold en normal hverdag for barnet/den unge med tryghed og forudsigelighed. Vær til stede for barnet med omsorg og opmærksomhed.
- Vær opmærksom på behovet for støtte og omsorg til alle involverede parter:
 - Barnet og dets forældre (offer og pårørende)
 - Den ansatte, mistanken er rettet mod
 - Øvrige ansatte, børn og forældre (der kan være berørt af situationen)

I AKUTTE TILFÆLDE

Kan du ikke få fat på din leder, så ring til:

**Familieområdet
36 37 74 11**

**POLITI –
KØBENHAVNS
VESTEGNS**

**Døgnåbent
43 86 14 48 eller 114**

Åbningstider:

Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00

Torsdag kl. 8.00–18.00

Fredag kl. 8.00–14.00

Mistanke/viden i forhold til et andet barn under 15 år

Hvad gør du som medarbejder?

- Hvis du overrasker børnene i selve situationen, så spørg dem på en neutral måde, hvad de laver/leger, og hvor de evt. har set eller kender denne leg fra. Lyt til børnene og undgå at afhøre dem. Formålet er ikke at finde "skyldige" på stedet, men at danne dig et indtryk uden at presse dem.
- Drøft og afklar eventuelt din viden og mistanke med en kollega, som også kender barnet/børnene.
- Orientér din leder om mistanken – eller en anden leder, hvis din egen ikke er tilgængelig. Vent ikke på din faste leder.
- Nedskriv hvilke tegn, reaktioner eller hændelser der ligger til grund for din viden eller mistanke. Undlad fortolkninger; beskriv præcis hvad du har set eller hørt (brug børnenes egne ord, hvis de har fortalt noget).
- Hvis du har din viden/mistanke fra en pårørende eller andre, nedskriv deres beskrivelse så konkret som muligt, uden at tolke på den.
- Tal ikke om din mistanke med personer, der ikke er involveret. Tavshedspligten gælder.

Hvad gør du som leder?

- Vurder medarbejderens oplysninger. Tyder det, du hører, mere på en "doktorleg"/eksperimenterende leg, eller på en reel overgrebssituation? Det kan være svært at afgøre. Hvis du er det mindste i tvivl, så kontakt Familieområdet for vejledning om, hvorvidt der skal laves en underretning.
- Ved lege og aktiviteter, der vækker bekymring om et seksuelt overgreb eller vold, skal kommunen altid underrettes – både i forhold til det barn, der kan være blevet udsat for overgreb af et andet barn, og i forhold til det barn, der har udsat et andet barn for overgreb. (Begge børn har brug for hjælp og opfølgning).
- Som leder er du ansvarlig for at håndtere mistanken og for at sende en underretning til Familieområdet på f10115@rk.dk. (Underretningsblanket kan findes på intranettet).
- Uden for åbningstiden kontaktes Københavns Vestegns Politi på 43 86 14 48 eller 114 (døgnavbent). Politiet kontakter herefter kommunens døgnvagt.

- Hvis det står klart, at der er tale om en voldelig eller seksuel handling mellem børn, skal du – i samarbejde med Visitationen – koordinere, hvem der informerer hvilke forældre og hvornår. Som hovedregel skal begge børns forældre indkaldes eller orienteres samme dag om hændelsen.
- Når du drøfter sagen med forældrene, skal du gøre det klart, at der indsendes en underretning til kommunen på vegne af børnene, så de kan få relevant hjælp og støtte. (Forældre til begge involverede børn skal vide, at kommunen involveres).
- Hvis der under forløbet opstår mistanke om, at et af børnene (det krænkende eller krænkede) selv har været udsat for vold eller seksuelle overgreb fra forældre eller andre voksne i hjemmet, skal kommunen have en særskilt underretning – uden at de pågældende forældre orienteres. Herefter følges proceduren for mistanke rettet mod forældre/andre voksne (jævnfør afsnit A).
- Som underrettende leder (og medarbejder) kan I blive bedt om at uddybe underretningen yderligere under kommunens videre udredning.
- Støt din medarbejder i at håndtere den tid, der går, mens sagen undersøges i kommunen. Fasthold en normal hverdag for alle involverede børn med tryghed og forudsigelighed. Vær til rådighed for at lytte og give omsorg.

I AKUTTE TILFÆLDE

Kan du ikke få fat på din leder, så ring til:

**Familieområdet
36 37 74 11**

**POLITI –
KØBENHAVNS
VESTEGNS**

**Døgnåbent
43 86 14 48 eller 114**

Åbningstider:

Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00

Torsdag kl. 8.00–18.00

Fredag kl. 8.00–14.00

Efter: Opfølgning og fremtiden

Et sagsforløb om vold eller seksuelle overgreb mod et barn sætter spor hos både barnet/den unge, forældrene, medarbejderne og lederne – uanset om en mistænkt ender med at blive kendt skyldig eller uskyldig i anklagerne. Rødovre Kommune skal sikre, at alle parter fortsat har mulighed for at få den nødvendige hjælp og støtte, så de kommer bedst muligt igennem forløbet og tiden bagefter.

Barnet/den unge

Familieområdet undersøger, om der er behov for støtte efter Barnets Lov – fx i form af rådgivning og/eller behandling til børn og unge, der har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. Det er vigtigt, at barnet/den unge samtidig får etableret en normal hverdag i dagtilbuddet/skolen igen, eventuelt i en ny institution, hvis det vurderes nødvendigt for trygheden.

Forældrene

Det er vigtigt fortsat at være opmærksom på de involverede forældre – fx kan de have behov for rådgivning og støtte, også efter at sagen er afsluttet. Samtidig er det vigtigt, at forældrene får genoprettet en normal hverdag i institutionen/skolen, og at tilliden mellem forældre og personale bliver genetableret over tid.

Den mistænkte medarbejder

Hvis Rødovre Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at politianmelde en mistænkt medarbejder, eller hvis en anmeldelse ikke fører til sigtelse, indkaldes medarbejderen til et møde med fx dagtilbuds- eller skolechefen og medarbejderens leder. Målet med mødet er bl.a. at drøfte situationen, tilbyde støtte og afklare, hvad der nu skal ske videre (fx tilbagevenden til arbejde, særlige hensyn, opfølgende samtaler eller andet).

Samarbejde med Børnehus Hovedstaden

Rødovre Kommune benytter Børnehus Hovedstaden, når der er mistanke eller viden om, at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. Børnehuset er et specialcenter, der sikrer en koordineret og tryk indsats på tværs af myndigheder. Barnet kan fx blive videoafhørt af politiet, få en lægeundersøgelse og modtage krisehjælp – alt sammen under ét tag – så barnet ikke skal igennem flere separate forløb. For at en sag kan blive en "børnehussag" skal der, udover kommunen, være mindst én anden sektor involveret, typisk politiet eller sundhedsvæsenet. Med andre ord bruges Børnehus Hovedstaden kun i sager, hvor der er behov for et tæt samarbejde mellem kommunen og fx politi og/eller sundhedsvæsenet om at hjælpe barnet.

Man kan altid søge råd og vejledning hos Børnehus Hovedstaden ved mistanke om overgreb. Børnehuset tilbyder konsultativ bistand – dvs. kommunens medarbejdere i Familieområdet kan kontakte Børnehuset telefonisk for at få faglig sparring om håndteringen af en sag. I særligt komplekse tilfælde kan Børnehuset også indkalde til et sagssamråd, hvor relevante parter mødes og vurderer sagen i fællesskab. Hvis det efter sådan rådgivning vurderes, at Børnehus Hovedstaden skal inddrages formelt, vil Familieområdet træffe afgørelse om at iværksætte en § 29-undersøgelse af barnets forhold og sørge for, at sagen anmeldes til politiet.

Pressehåndtering

Hvis der er mistanke eller viden om vold eller seksuelle overgreb mod et barn eller en ung, og pressen henvender sig til dig, skal du ikke udtale dig. Dette gælder uanset om du er leder eller medarbejder.

Din opgave er at gøre følgende:

- Henvi høfligt til kommunens presseafdeling (kommunikationsafdelingen).
- Giv besked til din egen leder med det samme om, at pressen har rettet henvendelse.
- Skriv ned:
 - hvilket medie, der har henvendt sig,
 - journalistens navn og kontaktoplysninger,
 - hvad sagen drejer sig om (hvad journalisten spørger til),
 - hvilken deadline journalisten har oplyst.

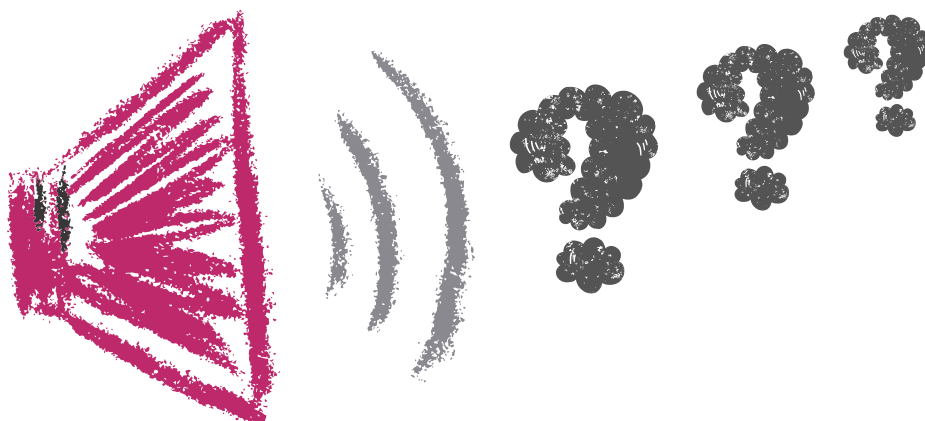
Hvis du bliver presset for et svar, kan du sige: "Jeg kan ikke udtale mig om den sag. Du skal tale med kommunens presseafdeling." Du kan eventuelt tilføje, at der er tavshedspligt i personsager, og at kommunens presseafdeling vender tilbage inden for den aftalte frist.

Kontaktoplysninger til presseafdelingen

Telefon: 3637 7114

Mail: g8@rk.dk

Alle henvendelser fra pressen vedrørende overgrebssager skal gå til kommunikationschefen, som koordinerer presseudtalelser og sikrer korrekt information udadtil.

Kontaktoplysninger

Nedenfor er en oversigt over relevante kontaktpunkter i Rødovre Kommune ifm. mistanke om vold eller seksuelle overgreb mod børn og unge. Disse oplysninger bør være let tilgængelige for alle ansatte (fx ophængt i personalerum og indsat her i planen til opslag):

Familieområdet (Visitation) – Underretning og rådgivning

Telefon: 36 37 74 11

Mail (underretninger): f10115@rk.dk

Åbningstider: Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00; Torsdag kl. 8.00–18.00; Fredag kl. 8.00–14.00.

Her kan du sende underretninger og få fat i en socialrådgiver til sparring. Hvis du har brug for hjælp uden for åbningstiden – se nedenfor.

Akut døgnvagt (uden for åbningstid) – Ved akutte situationer

Via Københavns Vestegns Politi: 43 86 14 48

Politiet vil kontakte kommunens døgnvagt, som kan iværksætte akutte foranstaltninger. Husk altid at følge en mundtlig underretning op med en skriftlig underretning næste hverdag.

Pædagogisk Udviklingscenter (PUC) – Konsulentbistand

Mail: puc@rk.dk

PUC kan rådgive om pædagogiske tiltag og forebyggelse. Kontakt PUC hvis en konkret sag kalder på specialpædagogisk sparring (fx i forhold til børn med handicap eller adfærdsvanskeligheder).

Sundhedsplejen – Rådgivning om børns trivsel og helbred

Mail: e10081@rk.dk

Sundhedsplejerskerne kan inddrages til observation af barnet (fx højde/vægt, psykisk trivsel) og generel rådgivning, især for børn i førskolealderen.

Forebyggende Børne- og Ungerådgivere – Lokal sparring

Hvis jeres skole eller institution har tilknyttet en forebyggende rådgiver (også kaldet familieplejerådgiver), kan I kontakte vedkommende direkte for at drøfte en bekymring eller få vejledning i ikke-akutte tilfælde. Kontaktoplysninger findes typisk internt på intranettet). Vigtigt: Ved mistanke om overgreb må det aldrig forsinke en underretning, at man tager sådan en indledende snak – underret hellere først som sikkerhedsnet.

Presseafdelingen

Telefon: 3637 7114

Mail: g8@rk.dk

Alle pressehenvendelser i overgrebssager skal henvises hertil. Kommunikationschefen koordinerer presseudtalelser og sikrer korrekt information udadtil.

Børnehus Hovedstaden – Specialcenter for overgrebssager

Telefon: 33 17 30 30

Børnehuset modtager børn fra Rødovre ved mistanke om vold eller seksuelle overgreb. Her foregår den tværfaglige indsats samlet: politiafhøring, lægeundersøgelse, psykologisk førstehjælp og social planlægning under ét tag. Som fagperson kan du få generel rådgivning om processen her, men al formel henvendelse foregår via Familieområdet (Visitation).

Ovenstående kontaktinformationer skal holdes opdaterede. Hvis du er i tvivl om, hvem du skal kontakte i en given situation, så kontakt altid Familieområdet først – de vil guide dig videre.

Denne beredskabsplan er politisk godkendt [dato for godkendelse indsættes her] og skal revideres senest i juni 2029 – eller tidligere, hvis der opstår behov. Alle opdaterede versioner vil løbende blive gjort tilgængelige for relevante medarbejdere.

I AKUTTE TILFÆLDE

Kan du ikke få fat på din leder, så ring til:

**Familieområdet
36 37 74 11**

**POLITI –
KØBENHAVNS
VESTEGNS**

**Døgnåbent
43 86 14 48 eller 114**

Åbningstider:

Mandag–onsdag kl. 8.00–15.00

Torsdag kl. 8.00–18.00

Fredag kl. 8.00–14.00